

G. Chaucer:

Povesti z romanja

Za mladino priredil I. E. Rubin -
Poslovenil dr. Ivan Lah

Vesel človek v tej družbi je bil mlinar. Bil je visok in debel, z raztegnjenim širokim obrazom in rjavimi brki. Nosil je belo obleko in moder klobuk, imel je dupe, ki je nanje igral, jahaje na

v Canterbury

je na sivem konju, ki se mu je reklo Škot. Imenoval se je Osvald in je bil doma iz Norfolka.

Poleg tega je bil z njimi sodni priganjač. Baval se je s tem, da je priganjal ljudi, ki so bili dolžni ali so zagrešili kak prestopok in so se morali javiti na sodišču. Njegov obraz je bil okrogel, za-

čelu drugih, in jih vodil, ko so odhajali iz mesta.

Bil je med njimi tudi romar, ki je bil po poklicu upravnik. Bil je suh in jezovit človek, gladko obritega obraza in na okroglo pristrizanih las. Imel je grozansko dolge noge kakor stakore in jezdil

buhel in hudoben. Tako je skupaj vlek in gubančil obrvi, da so majhni otroci od strahu bežali pred njim. Glavo je imel okrašeno z vencem in je nosil veliko reno namesto ščita; kar je izgledalo zelo smešno.

Bil je med romarji tudi prodajač odpustkov. Vozil je s seboj ostanke svetnikov in če so mu ljudje plačali v denarju, je dovoljeval, da so se jih dotikali. Obetal jim je, da jim bodo zato odpušteni njihovi grehi. Seveda mi dobro vemo, da to ni tako. Nismo tako zabiti, da bi verjeli, da bomo očiščeni vseh grehov, če se dotaknemo kosti davno umrle-

ga svetnika. Toda v tistem času, ko se je vršilo potovanje, ki o njem pripovedujemo, so bili ljudje, posebno na kmetih, še zelo omejeni in praznoverni.

Taki so bili torej romarji, ki so se bili napotili na božjo pot v Canterbury. Z njimi je potoval tudi pesnik Geoffrey Chaucer, ki nam o vsem tem pripoveduje, in gostilničar, ki jih je spremljal kot vodja.

Zgodaj zjutraj prihodnjega dne, ko se je že svitalo, se je vsa ta vesela družba spravila na pot. Ko so imeli za seboj že precejšen kos ceste, se je gostilničar ustavil in predlagal, naj žrebajo, in kdor bo potegnil najkrajši žreb, naj bi začel pripovedovati svojo povest. Tako se je tudi zgodilo in žreb je zadel viteza, ki se kot pravi plemič, kar je tudi po vsej resnici bil, ni prav nič branil in obotavljaj, ampak je takoj začel pripovedovati sledečo zgodbo.

KAJ JE PRIPOVEDOVAL VITEZ

Pred davnimi davnimi leti sta živila dva viteza; prvemu je bilo ime Palamon, drugemu Arcit. Ko sta se že mnogo let bojevala po raznih deželah, ju je ujel atenski vojvoda Tezej in ju zaprl v trden stolp, ki se je dvigal na koncu grebena ob prekrasnih vrtovih, ki so obdajali vojvodsko palačo.

Ko je Palamon nekega jutra gledal iz svojega okna, ki mu je nudilo edini pogled iz temne ječe v prelestni svet okoli gradu, je zagledal prekrasno deklico, ki se je sprehajala po vrtu. Bila je to vojvodova svakinja Emilija. Imela je dolge plave lase, ki so ji viseli po hrbtu, spleteni v kito daljšo kot laketi, in je hodila po vrtu, pela in trgala cvetlice. Bila je tako lepa in ljubezniva, da je Palamon takoj začutil do nje globoko naklonjenost in tako glasno izražal svoje presenečenje nad njeno nenadno prikaznijo, da je vzbudil tudi Arcitovo pozornost. Tudi Arcit je namreč gledal skozi okno in ko je zagledal deklico, je tudi on začutil do nje naklonjenost, kakor njegov tovariš. Ta dva viteza, ki sta se doslej ljubila kot brata, sta se začela naenkrat prepirati zaradi deklice, dokler ni Arcit rekel, da je neumno prepirati se o tem, kateri iz njih bi imel dobiti deklico, ko sta vendar oba zaprta in ni nade, da bi kateri iz njiju mogel kdaj z Emilijo spregovoriti. Tako sta torej končala prepir, toda skrito je vsak iz njiju v svoji ljubosumnosti čutil zavist do drugega.

Nedolgo nato je prišel neki stari vojvodov prijatelj, da mu vrne poset, kakor je pri gospodi navada. On je poznal Ar-

cita še, ko je bil otrok, in ko je slišal, da je zaprt v stolpu, je prosil Tezeja, da bi mu vrnil svobodo. Vojvoda je torej rekel Arcitu, da lahko odide, kamor mu je drago, a izgovoril si je, da se ne sme nikoli vrniti v Atene. Če bi prišel v Atene in bi bil vnovič ujet, bi prav za gotovo izgubil glavo. Ko je Arcit to slišal, se ni prav nič razveselil, da je bil izpuščen na svobodo, ampak je plakal in se mučil še bolj ko prej, ker je imel biti ločen od oboževane Emilije, in je mislil, da je usoda Palamonova boljša nego njegova, ker on še vedno lahko gleda na njo iz okna, dočim je on ne bo mogel nikoli več videti. Palamon pa, ko je ostal sam, je v srcu smrtno zasovražil Arcita, ker je mislil, da bo zbral vojsko, napadel z njo vojvodo in s silo odvedel Emilijo.

Toda ko se je Arcit vrnil v rodno mesto, se je tako predal tihi žalosti, da ni mogel niti jesti niti spati in je v kratkem času tako shujšal, da je bil ves bled in oslabil. Ko se je neko noč v polspanju že nekaj ur premetaval sem ter tje pa ležišču, se mu je potem, ko je zaspal, v sanjah prikazal bog Merkur in mu je rekel, naj se vrne v Atene, ker bo njegovim bolečinam kmalu konec. Ko se je Arcit prebudil in se pogledal v ogledalo, je videl, da se je vsled tega, kar je pretrpel, tako izpremenil, da ga nihče več ne bo spoznal. Preoblekel se je torej v siromašnega paža, vrnil se je na Tezejev dvor in se ponudil komorniku, to je sobarju same Emilije za slugo. Imel je srečo in je bil sprejet v službo za paža k sami Emiliji in služil ji je s tako udanostjo, da si je kmalu pridobil naklonjenost vseh. Dasi si ni upal v svojem podrejenem položaju priznati ljubezni Emiliji, je bil vendar srečen, ker je bil blizu nje in jo je mogel vsak dan videti.

Med tem pa je bil ubogi Palamon v ječi. Toda kmalu na to v mesecu maju je poskusil ubežati s pomočjo svojega ječarja in res se mu je beg posrečil: ubežal je v bližnji gozd in se tam skril v gošči.

Istega jutra je slučajno Arcit prišel v ta gozd, da bi nalomil nekoliko zelenih vej za prvi maj. In ko jih je dovolj nabral, se je posadil tik poleg gošče, kjer je skrit ležal Palamon. In začel je vzdihovati in pritoževati se nad svojo usodo in nad tem, da se nahaja v takem položaju on, rojeni vitez Arcit, ki je sedaj po poklicu sluga in ima še manj nade, da bi si pridobil srce in roko Emilije, nego kdaj prej, dasi je že toliko prestal zaradi nje. Ko je to slišal Palamon, se ni mogel

obvladati, skočil je iz svojega skrivališča in začel očitati Arcitu, da je prevaral vojvoda in da se je vrnil v Atene. V svojem prepiru sta se oba tako razjarila, da sta na konec sklenila, da se bosta borila na življenje in smrt. Ker je bil Palamon brez orožja, se je Arcit vrnil v palačo in je prinesel oklepe in meča za oba. In nastal je hud boj in gotovo bi bil eden iz njiju podlegel drugemu, če bi se ne bilo zgodilo nekaj nenadnega, kar ju je v največjem boju zmotilo. Vojvoda je bil namreč s svojo gospo, njeno sestro in mnogimi drugimi gospodi in gospem odšel na lov in slučajno so prijezdili ravno na ono mesto, kjer sta se viteza med seboj borila. Takoj so jima ukazali, naj prenehata z bojem in vojvodi povesta, kaj je vzrok njunemu sporu.

Palamon je ves skesan priznal, da bi oba zaslužila smrt in ni ničesar zatajil: povedal je, da sta on in Arcit tako ljubila gospodično Emilijo, da bi bila storila vse na svetu, samo da bi bila v njeni bližini. Ko je vojvodinja slišala to romantično pripovedko, se je njej in tudi drugim gospem srce tako omehčalo, da je bilo polno usmiljenja in so prosile vojvodo, naj prizanese vitezoma in jima daruje življenje. Tudi vojvoda je bil ganjen vsled te velike ljubezni in je obljubil, da izpolni ne le prošnjo nežnosrčnih gospej, ampak tudi, da je pripravljen dati enemu iz vitezov Emilijo za ženo. Kateri iz njiju pa naj postane njen mož, to — je rekel — naj se odloči na turnirju, ki se bo vršil, preden bo minilo leto in dan. Oba viteza naj odideta po svetu in privedeta s seboj sto bojevnikov, kateri iz njiju izide kot zmagovalec iz dvoboja na turnirju, ta naj dobi roko gospodične Emilije. Palamon in Arcit sta s tem vsa radostna soglašala in vesela svoje svobode in polna nad na bodočo zmago in srečo sta odšla vsak na svojo stran, da poišče ta in zbereta prijatelje za odločilni boj.

Ko je napočil določeni dan za turnirski dvoboj, so vojvodinja, gospodična Emilija in dvorne gospe zavzele svoje mesto na veliki tribuni, ki je bila pokrita s suknom in okrašena z zlatom. Odtod so imele opazovati turnir in gledati na boreče se viteze. Bil je to res očarujoč pogled na krasne ponosne jezdece v blestečih oklepih, s plapolajočimi zastavicami in blesketajočimi se meči. Kako so poigravale konjem grive v vetru, kako so se ozirali vitezi skozi zaprte vezirje na okrog in iskali nasprotnikov. Nastal je trd boj, da so meči žvenketali in so se kopja lomila. Visoke čelade s pisanimi šopi so se blesketale v solncu. Konji so

prhali od prahu, ki se je dvigal pod njihovimi kopiti. In po dolgem boju in vedno novih junaštvih, ki so vzbujala občudovanje vojvode in plemenitih gospej na tribuni, se je začela nagibati zmaga na stran Arcita; ubogi Palamon je bil premagan in je postal ujetnik svojega zmagovalca. Na to je proglasil vojvoda, da je Arcit zmagovalec in da dobi roko gospodične Emilije, ki si jo je priboril v pravičnem boju. Arcit je poln radosti vzpodbodel konja in v največjem diru jezdil preko bojišča k svoji nevesti, — kar se je njegov konj spotaknil in vrgel jezdeca čez sedlo na tla, da so vsi prestrašeni ostrmeli in je konj obstal kakor ukopan. Arcit je obležal na tleh: šilasti koren sedla je proniknil skozi železne členke njegovega oklepa in ga smrtno ranil na prsih. Sluge in junaki so dvignili nezavestnega Arcita in ga odnesli v palačo, kjer so mu obvezali rano. Vse, kar so mogli, so storili, da bi mu rešili življenje. Toda nič ni pomagalo. Ko je videl, da ni rešitve, je Arcit poslal po svojo ljubljeno gospo Emilijo in svojega starega prijatelja Palamona.

Emilija ga je s solzami v očeh objela s svojimi belimi rokami in tako se je končno izpolnila edina in najbolj vroča želja Arcitova. Z nežnimi besedami ji je razodel, da mora umreti in njo zapustiti. Nato ji je pripovedoval, kako hraber in plemenit vitez je Palamon in kako jo ljubi; prosil jo je, naj ne pozabi Palamona, ako bi se še enkrat hotela poročiti. Na to je umolknil in ni mogel ničesar več izgovoriti. Umril je z Emilijinim imenom na ustnicah. Pokopali so ga z velikimi častmi in Emilija je dolga plakala za svojim nesrečnim vitezom in je odklanjala vsako tolažbo. Tudi Palamon, ki je pozabil na spor in zavist, na boj in poraz, je odkritosrčno žaloval za svojim prijateljem.

Končno je nastal dan, ko je vojvoda Tezej poslal po Palamona in Emilijo in rekel, da je bilo dovolj žalovanja in da bo po njegovi svatbi Emilija morala vzeti Palamona, ki jo že tako dolgo in tako zvesto ljubi. Emilija je sklonila glavo in to je bilo priznanje, da soglaša z željo modrega vojvode. Ves srečen ji je nataknil Palamon prstan na roko in ji obljubil z najlepšimi besedami, da ji bo zvest in ljubeč soprog. In postala sta mož in žena, bila je slavnostna poroka in obilna svatba in živela sta še dolgo v veliki sreči, kajti tudi Emilija se je naučila tako vroče ljubiti svojega soproga, kakor je prej ljubila nesrečnega Arcita.

Dalje prihodnjā.

Janez Rožencvet:

Stara mati

Prvo, kar se je mogel Tonček iz svojega življenja spomniti, je bila stara mati.

Na nizkem stolcu je sedela, roke je držala sklenjene pred seboj in med njenimi koleno je stal Tonček kakor v ogradi. Zakril ji je z rokami oči, nakar je stara mati dejala: »Ni, ni stare matere!« — A Tonček je odmaknil ročice, se zasmejal in stara mati se je tudi smejala, dokler ji ni zopet oči zakril. Če se je pri tem sesedel, ker ni bil še prav trden v nogah, ga je stara mati s sklenjenimi rokami prestregla, da ni butnil z glavo v tla.

Seveda, Tonček se tega ni spominjal. Tako daleč nazaj se malokateri otrok spominja, da bi vedel kako je bilo, ko še hoditi ni znal.

Spominjal se je pa, kako ga je na peči ali za mizo držala v naročju, zajemala zanj iz skled mleko, močnik, krompir ali repo in mu nosila polno žlico v usta. Tonček je vsakokrat široko zini, žlica je bila pa širša kakor njegova usta, in jed se je vselej malo pocedila po bradi ali po krilu, ki ga je takrat še nosil. Stara mati je z žlico postrgala po bradi in po krilu, kar je počefal, mu nesla še to v usta, potem pa drugič zajela. Enkrat Tončku, enkrat sebi. — In Tonček se je še velik natanko spominjal, kako je bilo lice stare matere takrat gubasto in kakor prsteno, njene roke pa koščene in preprežene z debelimi žilami.

Ko je že hlače nosil, je časih stari materi v naročju zaspal in se zbudil, ko ga je slačila. Takrat se je jokal, ne da bi sam vedel zakaj. Stara mati ga je pa tolažila in tečila: »Nič se ne jokaj, Tonček, spat pojdeš in o zlatih angeljcih se ti bo sanjalo«.

In Tončku se je res enkrat o zlatih angeljcih sanjalo. V nebeški gloriји so se spreletavali in lepo so se mu smehljali. Potem so angeljci vzleteli visoko, visoko, nebeška gloriја se je pa čim dalje bolj bleščala, kakor bi se pomikala proti Tončku. Nenadoma se je skoraj prav pred njim svetla gloriја pretrgala ter razkrila podobo stare matere. Za mizo je sedela, velike rožene očali je imela na nosu in luč ji je svetila v obraz. Plamena sveče pa Tonček ni videl, ker ga je zakrivala debela črna knjiga, ki jo je stara mati držala s stegnjeno, po mizi položeno roko za svečo pred seboj. Stara mati je strmela v knjigo, premikala ustnice kakor bi go-

vorila, a Tonček se je čudil, da ne sliši glasu. — Potem se je nebeška gloriја spet strnila in se naglo umikala v daljo, Tonček se je pa pogreznil v sladko in mehko temo.

Če se je Tonček prav daleč nazaj spominjal, se mu je zdelo, da razen stare matere dolgo ni nikogar poznal, ne videl, ne slišal. Seveda so bili pa že takrat še drugi ljudje pri hiši, ki so se tudi že kaj z njim pečali. Tonček jih je zagledal šele, ko je zapazil, da se stara mati ne pogovarja samo z njim, ampak časih še z nekom, ki je kakor v megli in ima različen glas. Tončku se je v spominu zdelo, da je potem z vsakim glasom stopil predenj drugačen človek iz megle. Polagoma je spoznal, da živi v hiši razen njega in stare matere še več ljudi, ki imajo vsak drugačen glas in so si tudi po podobi različni.

Obstala je pred staro materjo v zapetku ženska, tako velika kakor stara mati, samo bolj ravna in gladka. Vzela je Tončka stari materi, ga držala sama na rokah, ga časih božala in se pri tem s staro materjo pogovarjala. To je bila Tončkova mati.

Drugič so se vrata odprla in visok mož je prišel v hišo. »Dober večer!« je rekel in »Bog daj!« je odvrnila stara mati. Mož je pa položil sekiro v sekirnik, stopil k peči, stegnil roke in vprašal: »Tonček, greš k meni?« — Tonček se je rad sklonil k možu. Mož si ga je posadil na ramo in hodil z njim po hiši. »Velik, velik!« je ponavljal Tonček in hotel zagrabiti svetiljko pod stropom, ki se je od stare matere za pečkom tako daleč videla. Toda mož, ki je nosil Tončka po hiši, se je svetiljki vselej umaknil in rekel »Pusti, Tonček, lučka je pec!« — Ta mož je bil Tončkov oče.

Pa je bil še drug velik mož pri hiši, ali drugačen je bil in tobak je žvečil. Kadar je prišel v hišo, je sedel vselej s hrbtom proti mizi na dolg stol. Nekaj časa se je menil s staro materjo ali komur že in potem dejal: »Tonček, jezdi diva v Kranj!« Tonček je jezdil na kolenu moža, ki ga je držal z obema rokama in pel: »Jezdi, jezdi konjca v Kranj!« Trdo koleno je poskakovalo in Tončka drncalo, Tonček se je pa smejal in dejal: »Še!« — Ta mož je bil hlapec Peter.

K Tončku je prišla deklica, ki ni bila tako velika kakor mati, pa je bila vendar materi podobna. Vprašala je: »Tonček, me imaš kaj rad?« in ko je Tonček potrdil, mu je dala šopek jagod. Stara mati je dejala: »Jej, jej, jagode so že, mene pa še zebe! Kje si jih nabrala?« — Tonček ni poslušal, kaj je deklica od-

govorila, ker je jagode v usta tlačil in pljuval peclje, ki jih je po nerodnosti z jagodami vred potrgal. Deklica je bila Tončkova sestra Reza.

Malo večji od deklice je bil fant, ki je nosil po zimi škornje kakor oče ali hlapec Peter, a ni še tako debelo govoril. Tončku je nosil piščali, pisane palice ali iz lubja izrezljane močice. Časih je s Tončkom po hiši plesal in fant je pel: »Pleši, pleši, črni kos!« — Fant je bil Tončkov brat Andrej.

Druga tako velika ženska kakor mati je imela eno oko čudno belo in bolj trdo je govorila. Če je prišla mimo, kadar je bil sam in se je jokal, je rekla: »Tonček, tiho bodi, če ne, te damo ciganom!« — Tonček je malo utihnil, potem pa še bolj zajokal. Ženska ga je pobrala s tal, ga nosila na rokah in tolažila: »Ne, ne, Tonček! Nič ne vekaj, nikamor te ne damo, saj si naš!« — Tonček se je umiril, gledal njeno čudno belo oko in ugribal, ali ga ima ta ženska rada ali ne. — Ženska je bila dekla Jera, ki je bila na levo oko slepa.

A še dva sta bila pri hiši, za katera se pa Tonček nikakor ni mogel spomniti, kdaj ju je spoznal. Če je že velik nazaj pomislil, je videl samega sebe z žlico v roki na tleh v hiši. Pred stolčkom stare matere je sedel in imel na stolčku skledo z žganci in mlekom. On je zajemal z žlico iz skleda, Muc in Čuvaj, ki nista znala žlice držati, sta pa vsak od ene strani z gobcem v skledo tiščala. Če je hotel Tonček zajeti, je moral vsakega malo z žlico po glavi, da sta se odmeknila. Tako je šlo, dokler se ni Tonček z žlico v ustih kam zameknil. Ko je hotel potem spet zajeti, sta Muc in Čuvaj samo še skledo lizala in Tonček je jel jokati. Stara mati je iz kuhinje vprašala, kaj je. »Vse sta mi požrla!« je vokal in tožil Tonček.

Stara mati je skledo v drugič napolnila ter zapodila mačka in psa. Tonček je jedel sam, ali Bog vedi, odkod sta se spet Muc in Čuvaj prikradla. Tonček jima je grozil z žlico, da se nista upala skledo dotekniti. Ko je pa čimdalje bolj počasi zajemal, sta se primikala, in ko je nehal, sta imela spet gobce v skledi. Tonček ju zdaj ni podil, temveč je gledal, kako jesta. Muc je imel živo rdeč, majhen in zaokrožen jezik, Čuvaj pa bolj bledega, večjega in podolgastega. Čuvaj je jedel brez otresanja kar iz skleda, Muc je pa žgance iz skleda jemal in vsak žganec otresel, predno ga je zgrizel in požrl. Čuvaj je bil močnejši. Ko se je skleda praznila, je Muca od rival in Tonček je moral skledo držati, da je pri prerivanju nista prevrnila.

Ko je bil Tonček še majhen, sta znala Muc in Čuvaj govoriti kakor on, in veliko se je z njima menil. Pozneje je Tonček nenadoma zapazil, da ne govori več, a se ni mogel domisliti, kdaj in zakaj sta nehala in potem samo lajala in mijavkala.

Ali takrat nekako je moralo biti, ko so v hiši vsi jokali. Mati in stara mati najbolj. Tonček ni vedel, zakaj se jokajo in se je jokal tudi sam. Ko pa drugi dan še niso nehali, je vprašal staro mater, zakaj se jokajo.

»Janez je padel«, je dejala stara mati.

Tonček ni razumel, čemu potem tak jok, zakaj če on pade, se joka sam. In kdo naj bi bil to, Janez?

Šele pozneje je izvedel in razumel, da je bil Janez njegov najstarejši brat, ki je v vojni padel, ki ga pa Tonček ni poznal, ker je bil sam še čisto majhen, ko je moral Janez na vojno.

Prav tako je šele pozneje izvedel, da je imel še enega brata in sestro, ki sta bila med njim in Rezo. Ta brat je po nesreči umrl. V senožeti se je bil sprožil polno naložen in preslabo podložen voz, in Jernejčku, ki je ležal niže spodaj na tleh, je šlo kolo ravno čez glavo. — Za sestro Maričko so mu pa povedali, da jo je davica pobrala, ker je bilo predaleč do zdravnika. Tonček je še dolgo mislil, da mora biti davica grda, hudobna ženska, ki ima kremplje na rokah, pa skrivaj ukrade in v samoti zadavi otroka, če ni nikjer zdravnika, ki bi brž za njo stekel in ji otroka odvzel. Hudo se je bal, da ne bi še sam te ženske kje srečal, ali o svojem strahu ni nikomur nič povedal.

Tonček je sčasoma še več ljudi spoznal. Kakor sleherni otrok, je polagoma tudi on začel razločevati domače in sorodnike od tujih. Menda po tem, ker so domači in sorodniki vsi že sami vedeli, da je Tonček, tuji ljudje so pa šele staro mater, mater ali njega izpraševali, kako mu je ime. Vendar se je izmed vseh največ stara mati z njim pečala.

Stara mati ga je imela skoraj zmerom na očeh, dajala mu je jesti, spravljala ga je spat, oblačila ga je zjutraj in pogovarjala se je z njim. Vsi drugi so hodili od hiše, da jih Tonček časih povsod dan ni videl. Stara mati pa ni šla nikoli za dolgo in daleč od peči ali poleti od hruške na trati pred hišo. — Tako je Tonček v svoji otroški pameti prišel na misel, da mora imeti stara mati korenine in raste iz peči, poleti se pa za nekaj časa sama presadi pod hruško na trati.

Jutrovčki jokajo za mrtvim kraljem

VITESKEMU KRALJU ALEKSANDRU I. UEDINITELJU.

Vse je mirno po državi.
Vse je tiho mirno vse.
Ni ga več junaka,
Ni ga več vojaka,
ki bi čuval nas.

Padel je pod zločinsko roko
Uedinitelj Viteški kralj
Naj živi po Njegovi smrti
Njegovo Veličanstvo mladi kralj.

Millček Gerdol, uč. IV. razr.
Begunje pri Cerknici

OB KRSTI NJ. VEL. KRALJA ALEKSANDRA

Komaj smo se dodobra uživali v novo šolsko leto, je zadela našo domovino prestrašna nesreča. Naš ljubi kralj Aleksander je padel dne 9. X. zadet od zahrbtnih morilčevih krogla. Nas vse, posebno, nas mladino je zadela ta vest v dno duše. Izgubili smo našega predobrega očeta . . . kralja Aleksandra! Našega kralja ni več! A zapustil nam je poročilo, ki ga hočemo spolnjevati do naše smrti. »Čuvajte mi Jugoslavijo«, so bile njegove zadnje besede. Hočemo čuvati Tvojo in našo domovino o ljubi vladar, do zadnje kaplje krvi. Naj sniva v miru Tvoja velika duša. Mi mladina stojimo na braniku: »Čuvamo Jugoslavijo!«

Vera Kovač, učenka I. d. realne gimn.
v Mariboru

MOJA POT V ŠOLO 10. OKTOBRA

Megleno jutro je. Mesto se budi, ulice postajajo vsak hip živahnejše, vse hiti, vsem se mudi, da zvedo natančneje strašno novico. Stopim na ulico in sem v valu bežeče množice. Raz hiš plapolajo črne zastave. Žalostno stopam v šolo. Ljudje so žalostni, zvonovi zvone svojo turobno pesem. Vse hiti v mesto. Stari in mladi. Nekateri gredo v urade, v službe, otroci gredo žalostno v šolo. Drugi pred tiskarne, da dobe časopis in si utrdijo pojem o strašnem zločinu. Kajti vsem je že znano, da smo izgubili nad vse ljubljenega vladarja. Vse je zbegano, nihče si ne more predstavljati to grozno novico za resnico. S sošolko Olgo ugibljeva

o tem, - vsak ima v mislih strašen zločin.

Dospem v šolo. Vse součenke že vedo o strašni novici. Častite sestre ne morejo verjeti, kar se je zgodilo. Kmalu odidemo zopet žalostne domov. Nikdar ne bom pozabila te poti v šolo, ker bilo je vse tako žalostno, kajti izgubili smo plemenitega Vladarja, Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

Franko Minka, uč. IV. razr. mešč. šole
v Ljubljani

NAŠ KRALJ

Umrli nam je naš kralj,
Zločinska roka življenje blago
mu je vzela.

Vso Jugoslavijo tuga je objela,
Zakaj, odšel si nam, naš kralj?
Tvoj narod v solzah se topi,
Le angelčki se veselijo,
Da dušo plemenito zdaj dobijo!
Snežinke padajo . . .
Ker angelci pometajo
In čistijo nebesa
Za prihod kralja našega.

Jurič France, III. c. r. drž. real. gimn.
v Celju

KRALJ — NASHA LUČ!

Ugasnila nam je svetla luč,
ki svetila je svetlo;
obzarila več ne bo,
naš narod, našo zemljo.
Za večne je čase ugasnila
v prah se je spremenila;
A vse še vendar ni končano,
duh njen še veje znje,
vsakemu napolni še srce
z idejo večne Jugoslavije.
Ni še vse končano.
glej — pri njej lučko malo,
ki žari, se veča,
s plamenom vedno večjim že žari
in upati je, da čez čas,
ta lučka mala
s plamenom velikim zagori,
da čez čas njen plamen obžari
vse večje in močnejše.
Vse kar svetila prej je luč hotela.
Upajmo in čakajmo.

Petkovšek Anton, III. r. mešč. šole
Bakek

K SMRTI VITEŠKEGA KRALJA ALEKSANDRA I. UEDINITELJA

Velika bol je zadela našo državo. Izgubili smo našega dobrega vladarja. Dne 9. X. so počili v mestu Marseilleu na Francoskem usodni strel, pod katerimi je padel naš nad vse ljubljeni kralj.

Ostali smo kakor sirote brez očeta. Mnogo se je boril za našo domovino, da bi nam ohranil mir in blagostanje v naši državi. Gnusna atentatorjeva roka ga je iztrgala iz naše srede. Jugoslavija se joče v veliki tugi za njim. Vsa je odeta v črno kopreno in zvonovi vseh cerkva pojejo svojo otožno pesem. Ves njegov narod, ki ga je tako brezmejno ljubil plaka v neizmerni boli. Svojo plemenito dušo je izdihnil z besedami: »Čuvajte mi Jugoslavijo!« Jugoslovanska mladina hoče izpolnjevati Njegove zadnje besede. Tudi ona se hoče žrtvovati svoji domovini. Tudi pokojni kralj se je mnogo boril zanjo, celo svoje življenje je zanjo žrtvoval. Njegov prestol je zasedel prvorodeni sin Peter II. Oprijeti se hočemo njegovega prestola in skupno izpolnjevati zadnje besede blagopokojnega kralja.

Živel kralj Peter II.!

Slava Aleksandru I.!

Zdenka Plehan, dij. III. e r. II. drž. real. gimnazije v Ljubljani

KRALJU — MUČENIKU!

Zakaj si moral nam umreti
Ti viteški kralj — Uedinitelj
Za mir, pravico Ti boritelj?
Srce nam je zakrvavelo,
ko zvedeli za kruto smo dejanje,
ki Te zazibalo je v smrtno spanje.
Ti si mrtev! — A Tvoja dela
za narod, državo v srcih bodo
žarela na veke!

Mi, mladi Tvoji Ti prisegamo,
da sporočilo Tvoje zadnje
izpolnjevati hočemo,
hočemo čuvat' Jugoslavijo!

Sonja Borštnik, uč. IV. r. mest. ž. r. gymn. v Ljubljani

KRALJU PETERČKU II.

O, Peterček, naš mali,
imamo vsi te radi.
Vsi te ljubimo
in s teboj žalujemo,
si vroče solze brišemo
in tebi kralj moj, kličemo:

»Naš mladi kralj naj živi
in duh očetov nad njim
naj b'di!«

Za blagor očetnjave
naš Peter naj živi!

Malčka Pukl, uč. IV. razr.
Vojnik pri Celju

VITEŠKEMU KRALJU ALEKSANDRU I. UEDINITELJU!

Nesrečni ti oktober deveti,
ko moral je naš kralj umreti.
Prezgodaj zapustil si nas,
oh, ti nesrečni jesenski čas.
Ko poslednjič zatisnil si oko,
izrekel si:

»Čuvajte mi Jugoslavijo!«
Željo Tvojo hočemo spozniti,
besedo sveto v srcu ohraniti.
Vedno bomo mislili nate,
ki ljubil si nas kot sestre in brate.
Slava Tebi — Mučenik!

Franja Wltawsky, uč. II. r. m. š. č. ss.
v Celju

NAŠEMU BLAGOPOKOJNEMU VITEŠKEMU VLADARJU V SPOMIN!

Le mirno spavaj kralj naš Ti
med venci lepimi, zlatimi
zajokali smo vsi
zlasti še mi Jutrovčki.
»Čuvajte mi Jugoslavijo« je nam dejal,
ko s smrtno se je bojeval
poslednja ta bila želja,
da združeni nosimo veselje in gorja.
Le mirno spavaj dobrotnik naš!
Dal si nam Jugoslavijo!
Postavil mladega si vladarja,
ki vladal nam bo kakor Ti
in vodil nas do cilja.
Umora gnusnega ne bomo pozabili,
ker smo Tebe s tem izgubili.
Oj Slava Ti junaški kralj!

Korenjak Jakec, učenec III. b razr.
v Mozirju

MRTVEMU KRALJU!

Zakaj, zapustil si nas kralj?
Kaj res ne bodeš nikdar vstal?
O, kaj bi dali, da bi se zbudil,
Ti, ki si se za nas tako trudil!

Da zadostimo Tvoji zadnji želji,
molili bomo, delali na to,
da Bog ohrani, čuva,
Petrečka in Jugoslavijo!

Lindič Draga, uč. 5. b razr. osn. šole
v Sevnici ob Savi

Miroslav Klanšček, dijak:

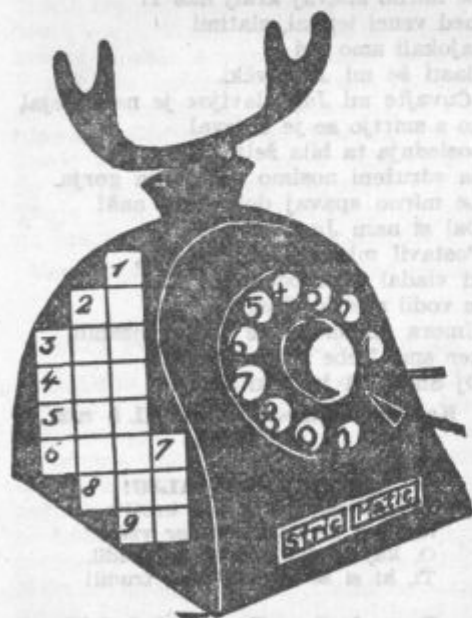
Vse prav

»Vse prav!«
glasi se iz višav,
kot prišlo bi z neba
mornar z višine jambora
ta kliče vsem pozdrav.
V kabini svoji kapetan
računa smer, ko gasne dan,
k počitku lega potnik vsak,
saj sredi morskih je planjav
vse prav!
Kot ladji kapetan, mornar,
razum in vest
sta tvoj brodar.
V njih varstvu človek sladko spi
kadar se njih pozdrav glasi:
»Vse prav!«

Križanka »Telefon«

Jutrovček telefonira stricu Maticu:

Zadnjič sem ti poslal spis: »5v in 2n.«
Imam ju doma v kletkah: prvi veselo
skaklja in žvižga, drugi pa ima zadnje

dni slab 8v in se žalostno oglašja: 2v!
Menda že težko 3n, kdaj bo v »Mladem
Jutru«. 9v, stric matic, bodi mu 1n; 4v
je v spisu kaj napak, zatisni 7n! Kadar
bom imel 6v, te gotovo obiščem.

Ostani nam vsem Jutrovčkom 3v in
zdrav!

v pomeni vodoravno, n navpično.

Skrivalnica

Kje je kos?

Dušan Banda, dijak v Ljubljani

Manica:

Uganite

I.

Dva popotnika sta šla po brvi čez po-
tok. Ker sta bila možaka precej obilna,
brv pa stara in že vsa preperela, sta do-
živela zelo neljubo dogodivščino. Ko sta
bila ravno na sredini, se je naenkrat
udrila brv in oba popotnika sta štrbunk-
nila v neprosto voljno kopeljo. Toda, če
tudi sta bila oba mokra kakor miš, je
vendar eden izmed njiju ostal suh. Ka-
ko je bilo to mogoče?

II.

Je nebo, ki je brez oblaka, vendar se
ne vidi ne solnca, ne lune in ne zvezd?

III.

Kakšna razlika je med papežem in
med zvonom?

Rešitev križanke »Packa«

Vodoravno: 2. leto; 5. bared; 6. kost-
ter; 7. logar.

Navpično: 1. veriga; 2. laso; 3. teta;
4. oder; 5. bol.

Listnica uredništva

Spise, ki se nanašajo na razpisani na-
tečaj, začnemo objavljati v prihodnji
številki. Dotlej potrpite in nikar ne mi-
slite, da so šli Vaši dopisi v koš!